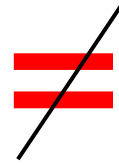


# A házi gyermekorvosi ~~kompetencia~~-bővítés hatásai hatáskör

Sutka Melinda

2026. február 7.

# KOMPETENCIA



# HATÁSKÖR

- **Elméleti tudás** (képzés, végzettség)
- **Gyakorlati készség** (tapasztalat, rutin)
- **Klinikai ítélőképesség**



**Személyhez kötött**

(egy adott szakember tényleges képessége).

- Jogszabályok, szakmai szabályok és intézményi protokollok által meghatározott **jogosultság**
- **Pozícióhoz, végzettséghez és munkahelyhez kötött**



**Rendszerszintű fogalom**

**Kompetencia**



**Hatáskör**

## **A belügyminiszter 51/2025. (XII. 22.) BM rendelete a házi orvosok hatáskörének bővítésével összefüggő miniszteri rendeletek módosításáról**

1. Vényírási jogosultság és a szakorvosi javaslatok érvényessége
2. A házi orvos/házi gyermekorvos által az alapellátásban kérhető vizsgálatok körének bővítése
3. Az indikátorok szakmai tartalmának változása és az indikátorok elszámolhatóságát érintő módosítások

**A belügyminiszter 51/2025. (XII. 22.) BM rendelete  
a házi orvosok hatáskörének bővítésével összefüggő miniszteri  
rendeletek módosításáról**

1. Vényírási jogosultság és a szakorvosi javaslatok érvényessége
- 2. A házi orvos/házi gyermekorvos által az alapellátásban  
kérhető vizsgálatok körének bővítése → 2026.01.01**
3. Az indikátorok szakmai tartalmának változása és az indikátorok  
elszámolhatóságát érintő módosítások

# A RENDELETBEN MEGFOGALMAZOTT CÉLOK

- Az egészségügyi ellátás hatékonyságának növelése – **költségcsökkentés**
- A betegek elégedettségének javítása – **gyorsabb,  
lakóhelyhez közeli ellátás**
- A szakellátó rendszer tehermentesítése – **alapellátás nagyobb  
autonómiája**

# Szöveti transzglutamináz elleni antitest meghatározása, izotípusonként

- **Házi gyermekorvos és házi orvos (vegyes körzet)**
- **18 éves életkorig**
- Elszámolási lehetőség: mintánként 3
- Alapellátásban rendelve **24 hónapon belül nem ismétlődhet!**

# Coeliakia – feladatkörök alakulása

## Az alapellátás új feladata:

- CD-re utaló tünetek, rizikócsoportok felismerése és a betegség irányában történő **első laboratóriumi vizsgálat elindítása** és értékelése (esetfelismerés, case finding).

## Az alapellátásnak NEM feladata:

- a coeliakia diagnózisának felállítása,
- ismert coeliakiás betegek gondozása,
- a gluténmentes diéta betartásának, illetve a gluténterhelésnek a szerológiai monitorizálása

# Allergén specifikus IgE meghatározás

- Hordozóhoz kötött allergénekkal reagáló ellenanyag kimutatása, egyenként, panel vagy allergénmix vizsgálat során.
- Allergénmix komponensenként számolható el.
- Az alapellátási tevékenység körében a **házi gyermekorvos** és **házi orvos**
- **18 éves korig** rendelheti.
- Elszámolási lehetőség: **mintánként 20**; negatív lelet és kifejezett klinikai tünet esetén további 20
- Időkorlát nem kerül említésre az ismételhetőség tekintetében

# Allergén specifikus IgE meghatározás

- ESZFK szakemberei (EESZT fejlesztés) és Laboratóriumi medicina Tagozat munkacsoportja dolgozik a helyzet megoldásán
- Úgy tűnik, hogy lesz egy **nutritív**, egy **inhalatív** és egy **rovar panel**, aminek lesz 5-6 kötelező eleme (pl.: nutritív: tej, tojás stb.) a többi gyártó és/vagy laborfüggő összeállítás.
- Ezeknek a paneleknek lesz **OENO ill. LOINC kódja** néhány héten belül, és akkor lehet majd rendelni őket
- **Lehet külön-külön rendelni?** – felesleges diétáztatás elkerülése

# Táplálékallergia – feladatkörök alakulása

## Az alapellátás feladata:

- enyhe-közepesen súlyos nem IgE-mediált táplálékallergia menedzselése
- anafilaxia veszély gyors felismerése - EpiPen felírása, azonnali szakellátásba utalás

## Az alapellátásnak NEM feladata:

- IgE-mediált, akut allergiás kórképek menedzselése

# Sikeresség megítélése

## 1. Eredményesség (clinical effectiveness)

- Diagnosztizálási arány növekedése – pl.: coeliakia\*
- Korai felismerések aránya
- Továbbutalások megfelelősége

## 2. Hozzáférés és kapacitás

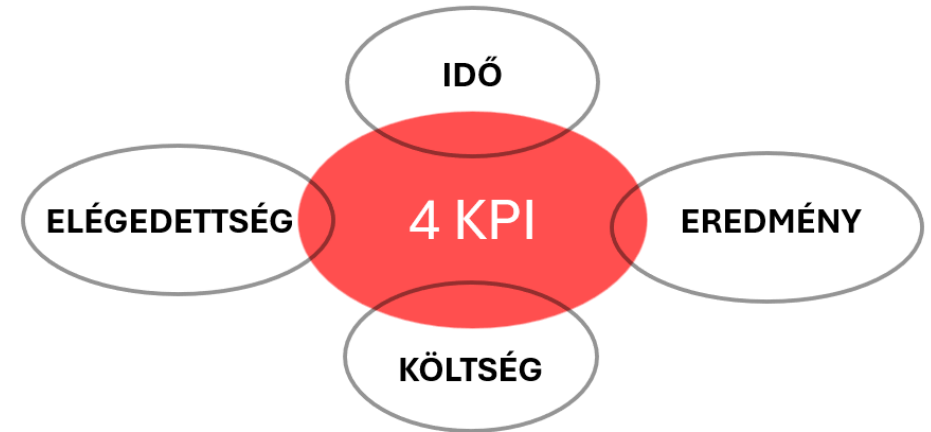
- Várakozási idő csökkenése

## 3. Minőség és biztonság

- Téves diagnózisok aránya
- Elkerült szövődmények

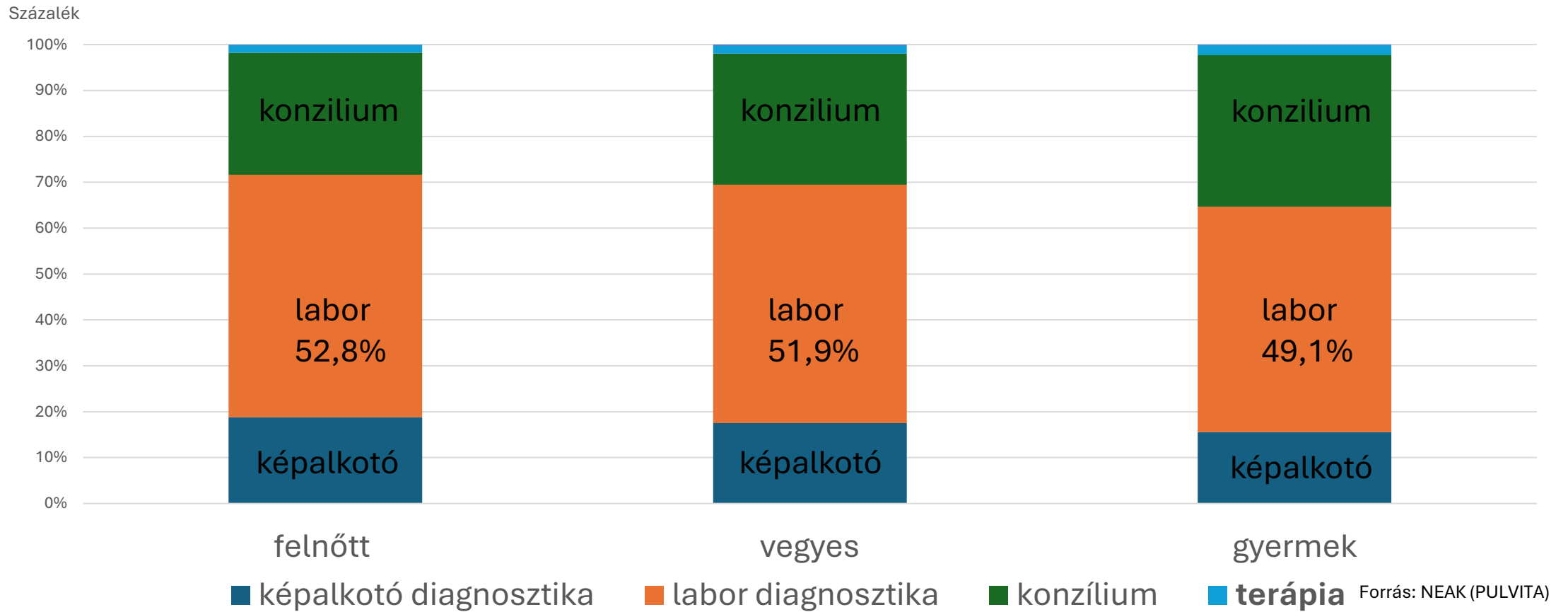
## 4. Rendszerszintű hatás

- Gyermek-gasztroenterológiai konzultációk csökkenése
- Laborköltségek alakulása

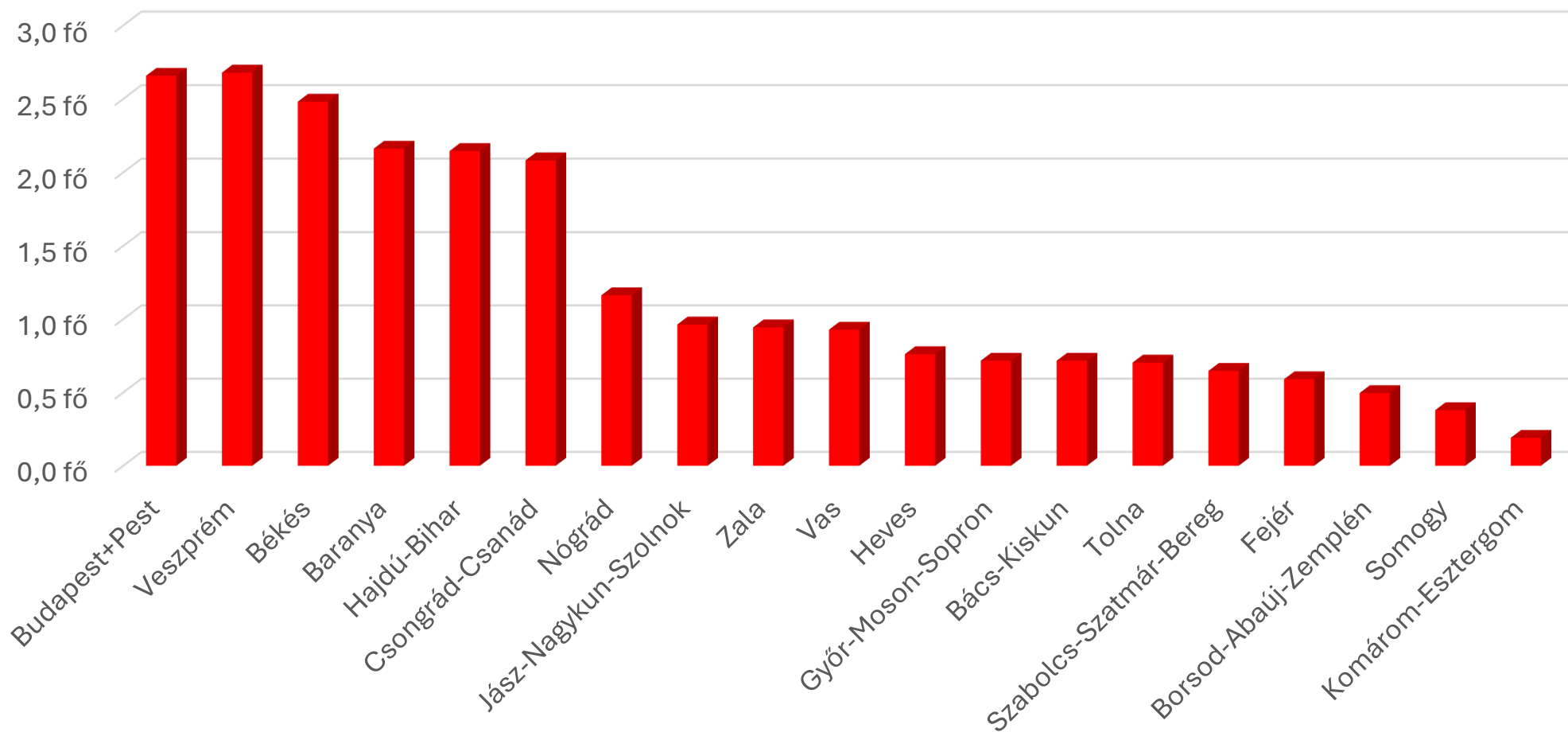


\* *American Journal of Gastroenterology* [102\(7\):p 1454-1460, July 2007.](#)

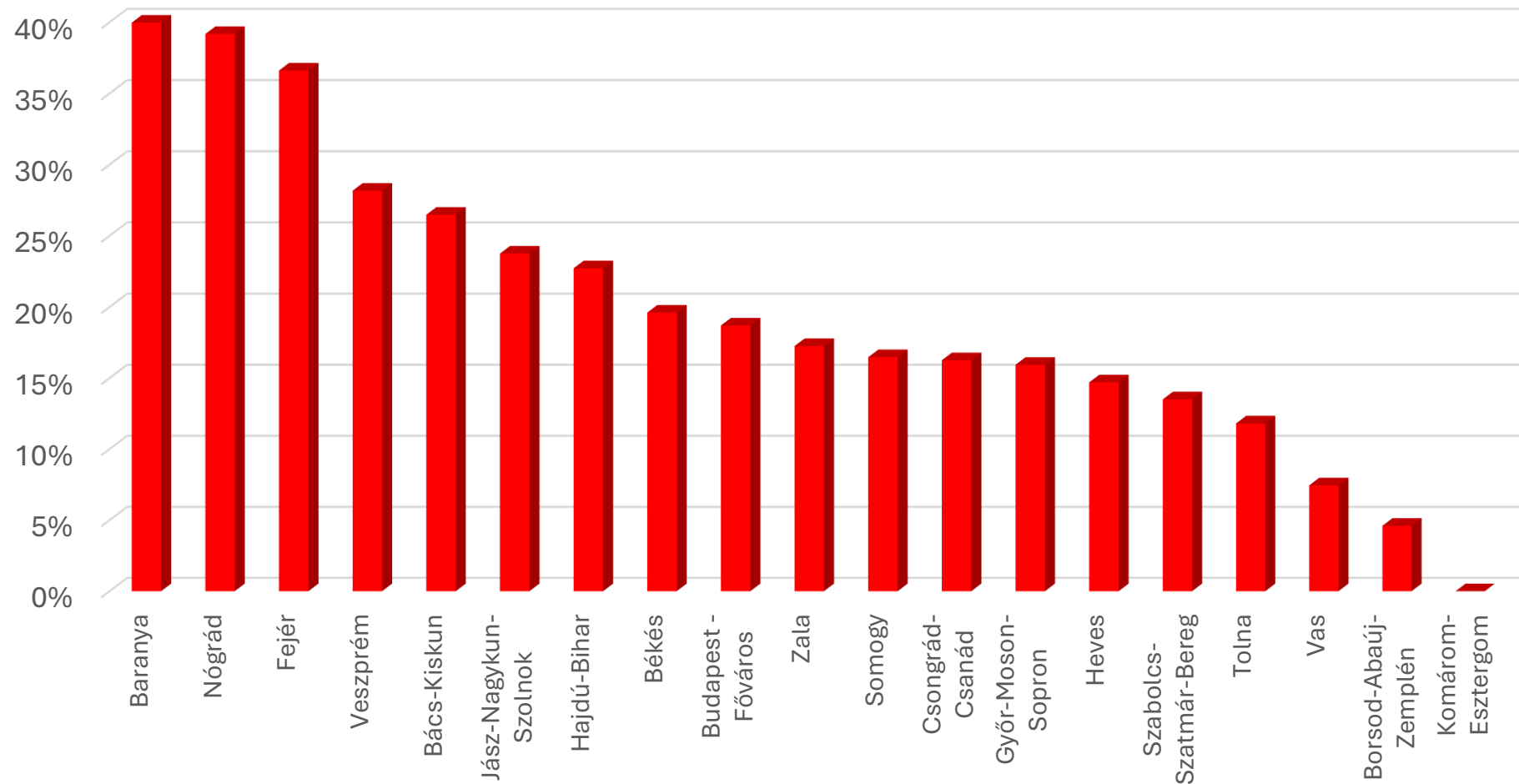
Az alapellátásból történő továbbutalások leggyakoribb okai, háziorvosi praxistípus szerint, országosan, 2024.



# 1000 lakosra vetített házi gyermekorvosi beküldési arány (202412-202511)



# Házi gyermekorvosi beutalóval érkezők aránya a gyermek-gasztro szakrendeléseken (2024.12-2025.11)



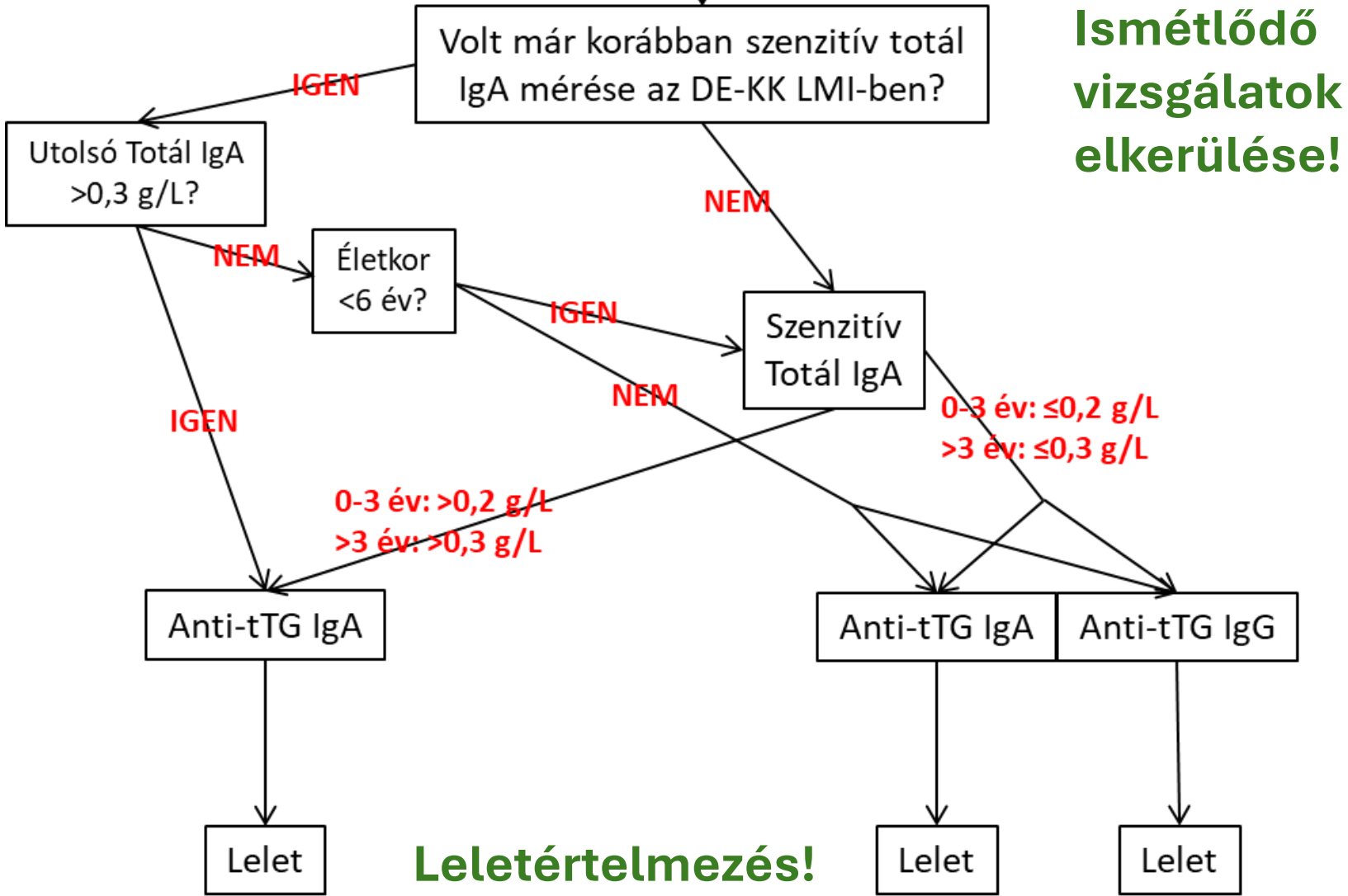
# Lehetséges problémák, hibalehetőségek

- Felesleges vizsgálatok – laborok túlterhelése (zárt kassza, leletkiadási idő növekedése)
- Időkorláttal ismételhető vizsgálatok (megerősítő vizsgálatok CD-ben??)
- Leletek nem megfelelő értékelése (TGA-IgG, nutritív panelek) – felesleges beutalások, szükségtelen diéták
- Tisztázatlan feladatkörök – betegbiztonság
- Az alapellátás túlterhelése
- Finanszírozási módosítások elmaradása - **Terhelésáthelyezés,**  
**nem pedig egészségpolitikai erősödés!**

# Átmeneti kompetencia-hiány korrigálása

- Irányelvek - **Coeliakia diagnosztikája, Táplálékallergia menedzselése**
- Útmutatók - **Rendeleti kötelezettség, OKFŐ honlapján lesz közzétéve**
- Továbbképzések – országos és regionális fórumokon - **Kávészünet?  
Kollegiális vezetők**
- Leletértelmezés - **Helyi szinten kell a laborral egyeztetni!!!!**

# Cöliákia – Diagnózis és Szűrés Háziorvos





## **Összefoglalás**

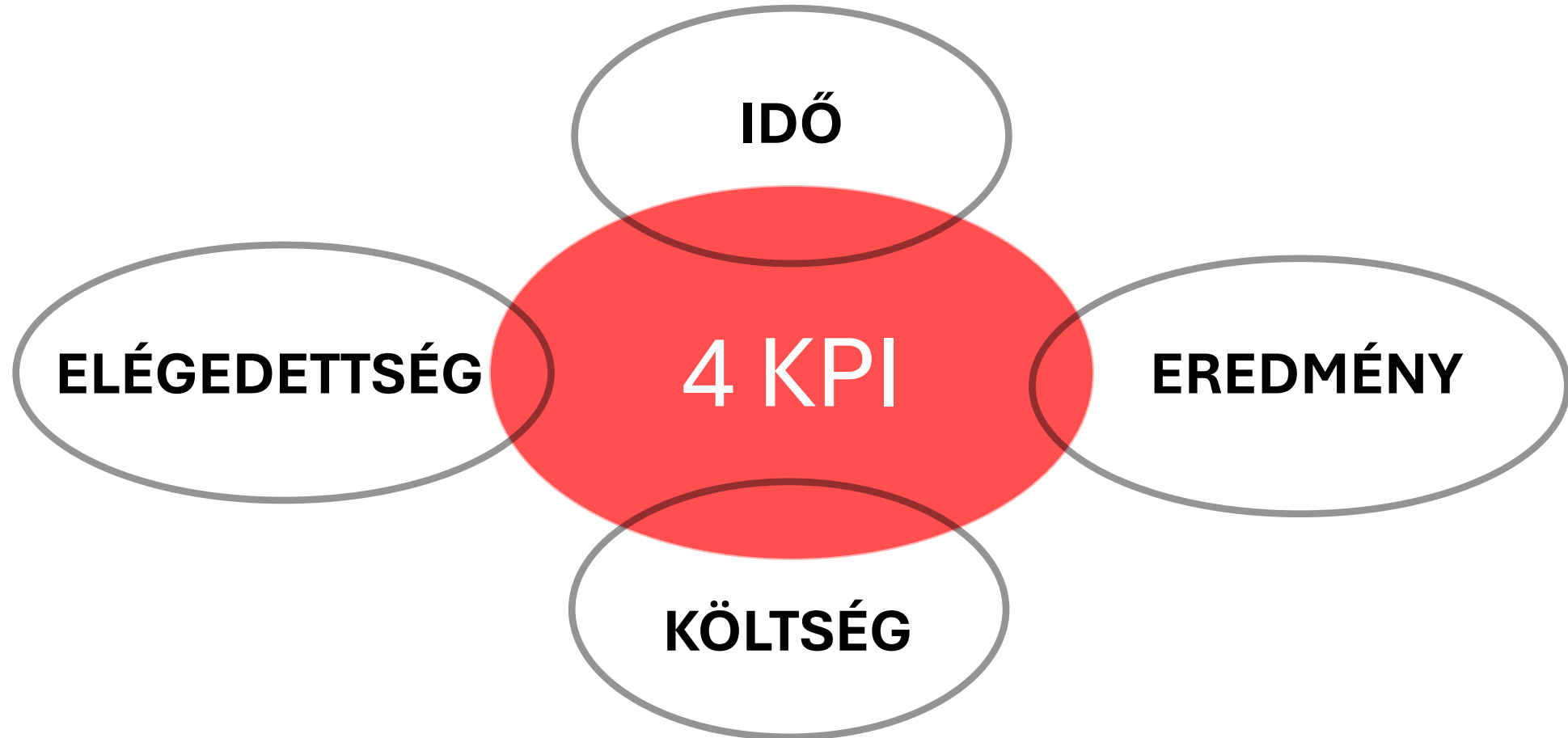
- Mindenkinek új szituáció
- Közös felelősségünk a legtöbbet kihozni a helyzetből
- Központi és helyi intézkedések szükségesek
- 1 év múlva érdemes lehet visszatérni a tapasztaltakra

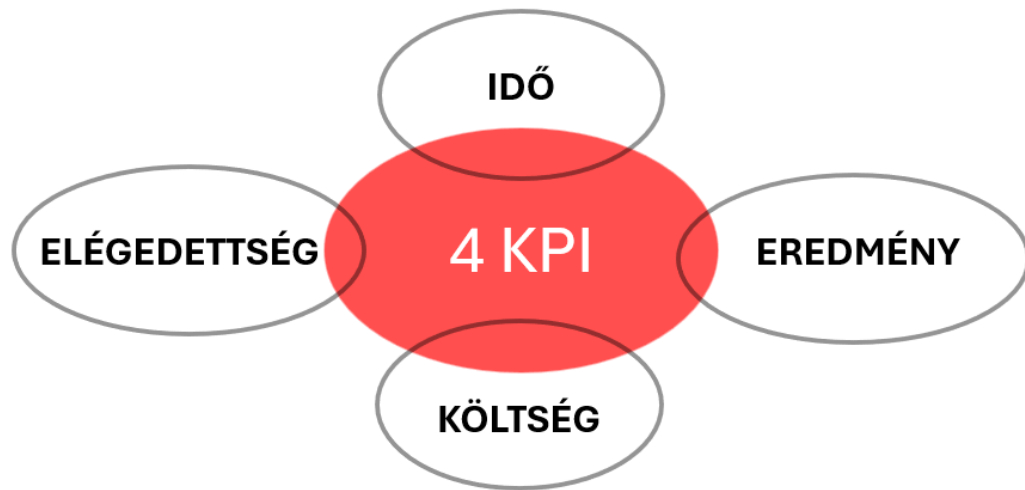
A háziorvosok edukációja és coeliakiában gyakori tüneteknél és rizikócsoportokban transzglutamináz antitest (TGA) és IgA mérés alapellátásból történő kezdeményezése egy tanulmányban negyvenszeresére növelte a vizitenkénti coeliakia felismerési arányt [26].

*American Journal of Gastroenterology* [102\(7\):p 1454-1460, July 2007.](#)

# Kompetencia „hozzáigazítása” a hatáskörhöz

„... a Gyermek alapellátás (házi gyermekorvostan, ifjúsági és iskolaorvoslás) tagozata a 2/b. számú melléklet szerinti házi gyermekorvosi feladatokhoz és tevékenységi körökhöz kapcsolódóan **útmutatót készít** az egyes kompetenciákhoz kapcsolódó tevékenységekről. Az útmutatót az egészségügyért felelős miniszter általi jóváhagyást követően az OKFŐ a honlapján közzéteszi. A tagozatok az útmutatókat szükség szerint felülvizsgálják és aktualizálják.”





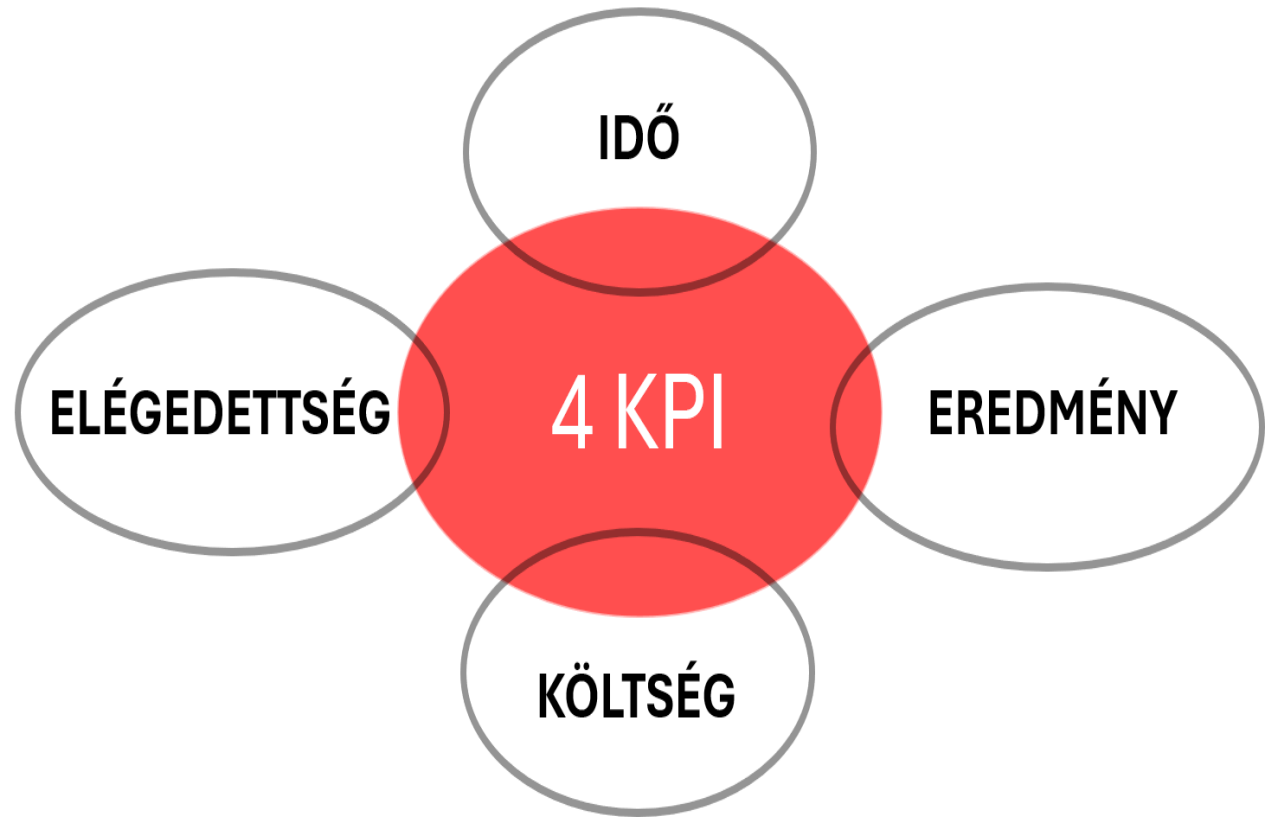
## Értékvesztési pontok:

- indokolatlan vizsgálatkérés / beutalás
- duplikált vizsgálat
- elhúzódó diagnózis
- információvesztés

## Fenntarthatósági javaslatok

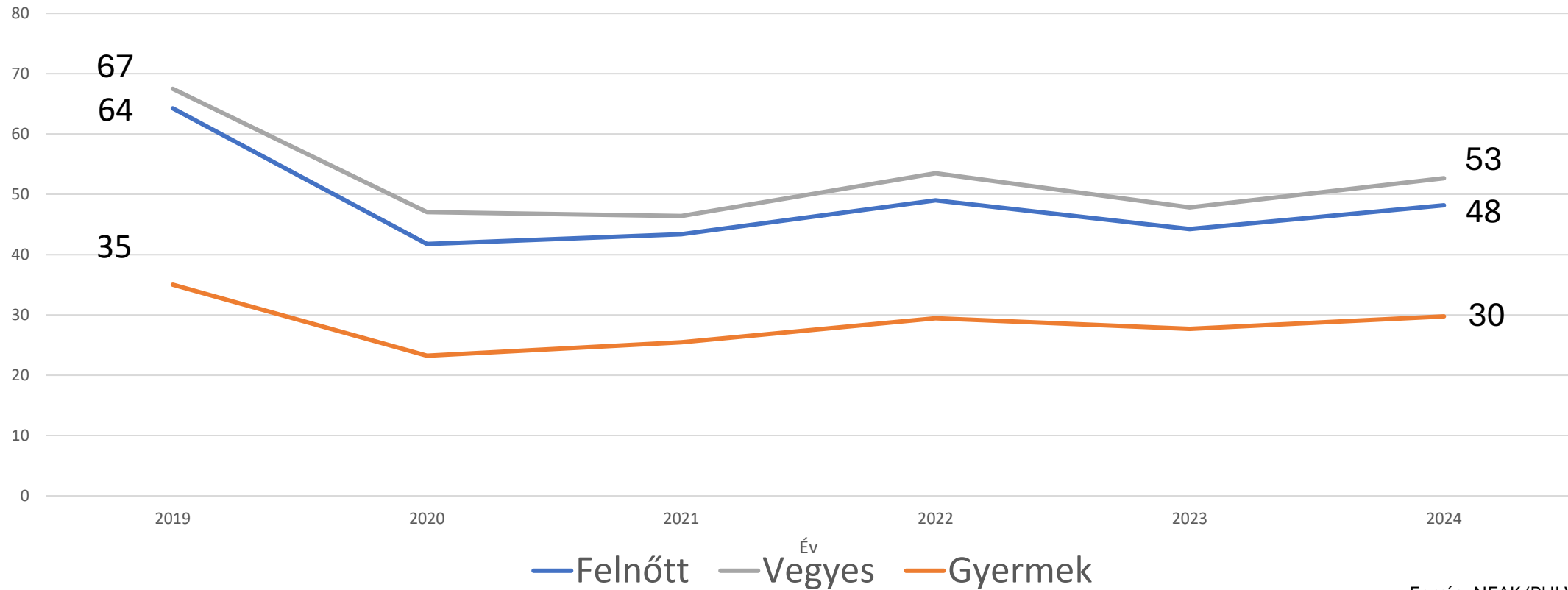
- nagyobb egészségnyereség
- hatékonyabb erőforrás-felhasználás
- prevenció, definitív ellátás az alapellátásban
- elkerült szövődmények, hospitalizáció aránya

**Hogyan mérhető  
az  
eredményesség  
?**



# 100 biztosítottra jutó beutaló köteles továbbutalások éves átlagos száma az alapellátásban, praxistípusonként, 2019-2024.

Beutalások száma



Forrás: NEAK (PULVITA)